

sta na njegovo prigovarjanje najela voznike in peljala krompir v Maribor. Kupec pa ni krompirja prevzel tam, kjer bi ga po dogovoru moral, ampak je zahteval od voznika, da ga je vozil po Studencih od hiše do hiše, kjer ga je kar z voza na drobno prodajal. Ko je bil voz prazen, zahteva voznik od kupca denar, toda ta mu da samo malenkost kot aro, za ostali znesek pa reče, da naj počaka pri tehničarju, on da se gre preobleči in mu bo tam izplačal. Toda voznik je zaman čakal, kupca ni bilo pa tudi za njegovo ime voznik ni vedel. Ko je voznik malo poizvedoval za pobeglim kupcem, so mu nekateri rekli, da ga poznajo samo na videz, ni pa kaj prida

človek. Zadeva je sicer javljena policiji, toda kmetje najbrž nikdar ne bodo videli denarja za svoj krompir. Zato naj bo vsak previden pri nepoznanih in sumljivih kupcih!

Obsodba radi požiga. V Kasazah pri Petrovčah je zgorelo 15. februarja 60.000 din vredno gospodarsko poslopje, ki je bilo last celjskega trgovca Jožefa Plavca. Zavarovalnica je znašala 20.000 din. Požiga je bil osumljen 60 letni hlapec Rok Leber, kateremu je Plavec odpovedal službo in ga izplačal. Sodišče je obsodilo požigalca, kateri je spočetka priznal zločin, na razpravi pa tajil, na 18 mesecev strogega zaporu.

Za koliko so oškodovali sovjeti Finsko?

Dne 29. marca so bili objavljeni prvi uradni podatki o gospodarskih izgubah v zvezi z odstopom finskega ozemlja sovjetski Rusiji po sklepu miru. Finska je izgubila desetinno svojega zemljepisnega prostora, v katerem je 250.000 ha že od leta 1918. zelo dobro obdelane zemlje. Preden so to zemljo napravili plodno, so uporabili Finci ogromne delovne moči in napore. To izgubo bo Finska prebolela, ker ima še mnogo prostora, ki ga lahko pretvori v plodnega. Hujši je udarec glede industrije. Nad 400 podjetij, v katerih je bilo zaposlenih nad 20.000 delavcev, je prešlo v sovjetske roke. Motorna sila teh podjetij znaša 100.000 konjskih sil, obsežnost proizvodnje je pa znašala dve milijardi finskih mark. V industriji je Finska izgubila 10% celokupne

ga obsega; k sreči bodo lahko večino te izgube nadomestili v drugih delih države s pospešeno industrializacijo. Gozdov je izgubila Finska 11%, kar sicer ni prevelika izguba, ker je znano, da je dežela za Združenimi ameriški državami in Rusijo najbolj gozdnata na svetu. Sovjetom so morali odstopiti Finci železne in bakrene rudnike. Rudarstvo bodo nadomestili z novimi rudolodji. Sovjeti so dobili tudi veliko vodno centralo v Ruhiali ter ostalih vodnih pogonskih sil v višini 770.000 konjskih sil. Vlada se zdaj trudi, da preskrbi beguncem nov obstoj. Razdeljenih bo mednje 840.000 hektarov zemlje in nad 300.000 glav živine. Sezidati bo treba blizu 60.000 vaških hiš in nad 30.000 mestnih stavb, kamor bodo prišli begunci.

Po svetu

Molotov o ruski zunanji politiki. V petek, 29. marca, je imel sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov na seji Vrhovnega sveta Zveze sovjetskih republik govor, v katerem je tolmačil dela in načela zunanje sovjetske politike. Ostro je napadel Anglijo in Francijo, katerima je očital sovražstvo proti sovjetski uniji in pa imperialistično (osvajalno) politiko. O politiki sovjetske Rusije je dejal: »Naš cilj je, da zavarujemo mir med narodi in da zavarujemo svoje meje. Mi bomo ostali nevtralni in ne bomo sodelovali v veliki vojni, ki se zdaj vodi.« Glede na odnos Rusije do Romunije je izjavil, da imajo sovjeti z Romunijo sporno točko, ki se imenuje Besarabija; aneksijo Besarabije po Romuniji Rusija ni nikdar priznala, v tem pa ni razlog, da bi se moralo to vprašanje rešiti z vojno. Molotov govor je vzbudil v svetu različen odmev. V Nemčiji so z njim zadovoljni. Angleži

ne prikrivajo svojega nezadovoljstva, vendar se držijo hladno in rezervirano. Največ nezadovoljstva pa so vzbudile Molotove besede v Franciji, kjer očita časniki temu govoru največje laži, ki so kdaj bile izgovorjene.

Boljševiška znanost. V Rusiji je vse pod komando, tudi znanost. Kakor poroča moskovski list »Pravda«, je sovjetski komisar (minister) za narodno prosveto odredil, da se predela drugi del »Nove zgodovine«, ki jo je spisal član sovjetske akademije znanosti profesor Tarle. Ta profesor je dobil lani nalog od ministrstva, da spiše učno knjigo nove zgodovine za sovjetske srednje šole. Takrat se je vodila v Rusiji strastna propaganda zoper nemški narodni socializem. Zato je profesor Tarle kot zvest sovjetski uradnik podarjal v prvem delu svoje knjige, da je glavni in najbolj brezobzirni sovražnik Rusije narodno-socialistična Nemčija. Ko pa je bila

Kratke tedenske novice

Nemški maršal Göring je pozval Nemce, naj zberejo do 20. aprila za vojno važne kovine. Ministrski odbor za državno obrambo je izdal uredbo, ki določa smrtno kazen za špekulante s kovinami.

Nemčija je z aprilom uvedla poletni čas. Ure so pomaknili za eno uro naprej.

Angleško zunanje ministrstvo je poklicalo na posvetovanje v London vse angleške poslanike iz balkanskih držav.

Churchill, angleški minister, je imel v soboto govor v strelskih jarkih, ki ga je prenašal radio.

Vrhovni vojni svet zaveznikov, ki je zasedal 28. marca v Londonu, je sprejel spomenico, ki obvezuje angleško in francosko vlado, da ne bo sta sklepali ločenega premirja ali miru.

Grčija gradi že štiri leta s 3000 delavci tako zvano Metaxasovo obrambno črto.

Pri lordu Halifaxu, angleškem zunanjem ministru, je bil 28. marca sovjetski poslanik v Londonu Majski. Prišel je protestirat, ker so Angleži zaustavili v Severnem morju dve sovjetski ladji. Pravi pa, da sta se oba moža razgovarjala ob tej priliki tudi o drugih stvareh.

Sovjetski veleposlanik Surič v Parizu je bil nenadoma odpoklican na zahtevo francoske vlade, ker se je vmešaval v notranje zadeve Francije. V nedeljo se je peljal skozi Ljubljano.

Finska vlada je 27. marca odstopila. Novo vlado je zopet sestavil prejšnji ministrski predsednik Rytli. Glavna sprememba nove vlade je obnovev od ruskih sovjetov razbite države s sodelovanjem vseh državljanov.

Finska bo morala v doglednem času zbrati 12 milijard mark za gospodarsko obnovo.

Parlamentarne volitve v Kanadi 26. marca so bile zaključene z veliko zmago vladne liberalne stranke, katera je dobila 177 mandatov od 245. Liberalci bodo imeli v parlamentu okrog 115 poslancev več kot vse ostale politične skupine skupaj.

Angleži so sestrelili v tej vojni do 28. marca 127 nemških letal, okoli 44 pa so jih zelo poškodovali. Od Francozov sestreljena letala v tem številu niso započena.

Japonci so 30. marca v Nankingu slovesno vzpostavili novo osrednjo kitajsko vlado, ki stoji pod japonsko zaščito. Kitajska vlada maršala Čangkajšeka v Čunkingu je obvestila vsa zastopstva tujih držav, da ne prizna nove vlade, ki je bila ustanovljena od japonskih vojaških oblastev, da uniči neodvisnost in nedotakljivost Kitajske.

Proizvodnja letal v Ameriki je porasla od prejšnjih 7000 na 21.000 letno. Porast so povzročile naročbe zaveznikov.

Iznajditelj brezličnega brzojava in radia Edward Branly je umrl v Parizu. Rajni je bil član papeške akademije in profesor na katoliškem vseučilišču v Parizu.

Doslej pri nas največja železniška nesreča pri Ozižu, o kateri smo že dvakrat pisali, je zahtevala doslej deset mrtvih, 34 ranjenih, 15 jih pa še pogrešajo.

leti prava pravičljna dežela. Po dolinah in na pobočjih cvetijo neštene cvetlice v žarečih barvah. Tu tudi najdeš najlepše rastline in najbolj redke ptice.

Izumitelj prve moderne plinske maske. Plinsko masko, oziroma masko zoper dim je izumil pred sto petnajstimi leti neki angleški delavec in je bila na zunaj že podobna današnji maski. Sedanja oblika in vsebina pa ji je v splošnem dal angleški kemik Tyn-dall leta 1875. Njegova filtrirna (čistilna) naprava je obstajala iz vate, ki je bila prepojena z glicerinom in obdana z lesnim ogljem, vse skupaj pa je bilo zaprto v preluknjani skatli, ki je bila privezana na masko iz platna. S to pripravo je izumitelj šel v prostor, ki je bil napol-

Stefan Skledar:

Antolinovo vstajenje

»Kaj še ne pojdeš?« se je s slabotnim, starikavo zamolklim glasom oglasila stara Smehovka in obrnila obraz od ognjišča proti možu.

Stari ji ni odgovoril. Molče je obstal sredi prikleta, kjer je v skrajnem kotu molo iz očrnele stene nizko ognjišče. V peči še ni gorelo.

Žena je vzdihnila in prižgala vžigalico, ki jo je previdno vtaknila med dračje v peči. Sprva se je plamenček poigraval med slabo posušenim šibjem. Toda nedolgo nato je obliznil ves svezanj, da se je v mračnem prikletu zasvetilo. V slabi luči, ki jo je ogenj iz peči pošiljal naokrog, sta se pokazala dva bleda, od skrbi in let razorana obraza.

Smehovka je še vedno strmela v ogenj. Mož pa je povsili glavo, da se mu je na temenu zableščalo. Bil je gologlav in pleša sredi osivele glave se mu je odražala kakor pekoča skrb sama, ki jo je nosil v srcu.

»Čas je že, da se spraviš — in pojdeš po poslu...« je žena počasi premikala osušene, od žledčne bolezni razpokane ustnice. Pogledala ga pa ni. Kakor zatopljena v nekaj skrivnostno tujega, a težkega. Zadržala je sedaj

z neko bolešno tenkočutnostjo, da se nad njeno hišo zbirajo preteči oblaki.

Mož se še vedno ni ganil z mesta. Stal je kakor vkovan v težko, strašno železje, ki mu ne da, da bi prosto zadihal. Dasi je bilo zunaj še hladno, da je človeka zabeležilo v noge, je imel stavec na sebi le pozakrpano, belo hodnično srajco, ki pa je bila že vse preveč popackana na koncu rokavov. Na tej srajci je imel še obnošen telovnik, od katerega so se na hrbtu krpe kar lupile. Imel ga je dobro zapetega, z vsemi gumbi, kar jih je še imel.

»Zmetno mi bo iti...« je vzdihnil in pogledal ženo s svojimi motno boljšečimi očmi. Stara se pa ni ozrla od ognjišča.

»Moraš — kaj pa boš drugače? Hočeš, da nas še enkrat zatoži. Potem nam bo boljše, kajne? Tako,« je pokazala z rokami čez desno ramo, »na hrbet si oprtam posteljino in cape pa grem... Tako bi me menda rad videl.« Starka je bruhnila v jok.

Mož je stopil k njej in jo prijel za levo roko, katero si je krčevito pritiskala na obraz, medtem ko je z desno s kuhalično mešala zafrak za krompirjevo juho, ki jo bo skuhala za večerjo.

»Jula, imej pamet vendar! Za Boga, kaj misliš, da mi je grunt, ki nam je še ostal, tako malo pri srcu, da se ne bom zmenil zanj, ko mi bodo grozili še enkrat s sodnijo? Žena, ne veš, koliko trpim te zadnje dni. Ko